

Subject Area
International Relations

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 102
PP: 2876-2885

Arrival
10 June 2022
Published
30 September 2022
Article ID Number
64009

Article Serial Number
06

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/ssj.64009>

How to Cite This Article
Mawlood, T. (2022).
"Türkiye'nin Mülteci
Politikası ve AB'nin Ankara
ile Gerçekleştirdiği Geri
Kabul Anlaşması"
International Social
Sciences Studies Journal, (e-
ISSN:2587-1587) Vol:8,
Issue:102; pp:2876-2885

Social Sciences Studies Journal is
licensed under a Creative Commons
Attribution-NonCommercial 4.0
International License.

1. GİRİŞ

Göç çok büyük ve karmaşık bir olgudur, dolayısıyla toplumun genel resmini değiştirecek kadar güçlüdür. Bu nedenle, ilgili maliyet ve faydaların ne olduğunu karşılaştırarak bir çözüm bulamayız, ancak sonuç, bununla nasıl başa çıktığımızla bağlıdır. Özellikle, Avrupa'daki mülteci sorunları, temelde şiddetten kaçmalarından dolayı insan hakları sorunlarıyla yakından bağlantılıdır (Creamer, 2017). Bu nedenle, 'Küresel Vatandaşlık Etiği' gibi yeni bir daha geniş topluluk türü önererek yakınsama teorisini tartışmak veya üçüncü bir etik çerçeve ortaya koymak mümkün olabilir. Ulusal düzeyde, mülteci sorununun sosyal topluluğun ve üyelerinin bir sorunu olarak görülmesi gerekmektedir. Mültecilerin kendi sorunlarının nedenlerini aktif olarak çözmek için bir sorumluluğa ihtiyaçları vardır.

Göç olgusunun küreselleşmiş çağımızda etkilediği bir diğer alan da muhakkak ki uluslararası siyaset zeminidir. Zira Türkiye özelinde incelendiğinde Avrupa başta olmak üzere dünya siyasetinin ve siyaset yapısının büyük bir dönüşüme uğradığı görülebilir. Öyle ki devletlerin daha korumacı bir alana yöneldiği söz konusu dönemde, aşırı sağın yükselişi, ulus üstü organizasyonlara olan güvenin azalması da paralel olarak gerçekleşmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE: MÜLTECİLER

Göç kavramı insanlık tarihinin başlamasıyla başlamış ve sonsuza kadar devam edecek bir süreçtir. Bu nedenle göç yüzyıllardır incelenen üzerine çalışmalar yapılan çok geniş bir çalışma konusudur. İnsanlık tarihinin bilinen ilk göçü ise yüz bin yıl önce insanların Afrika'dan Asya ve Avrupa'ya göçleridir (Durgun ve Ertuğrul, 2018). Göç kavramı hakkındaki çalışmalar çok uzun süredir var olduğundan bu kavramın birden fazla tanımı ortaya çıkmıştır. Göç, bireylerin başka bir ülkenin daimi ikametgahı veya vatandaşı olma süreci olarak tanımlanabilmektedir. Tarihsel olarak, göç süreci devletlere büyük sosyal, ekonomik ve kültürel fayda sağlamıştır. Göç deneyimi uzun ve çeşitlidir ve birçok durumda çok kültürlü toplumların gelişmesine neden olmuştur; birçok modern devlet, önceki göç dönemlerinden türeyen çok çeşitli kültürler ve etnik kökenlerle karakterize edilir. (Adıgüzel 2019).

Bazı devletler, göçmenlerin sosyal dışlanmasıyla gelecekteki göçü sınırlayarak başa çıkmaya çalışırken, diğerleri buna daha kapsayıcı bir "eritme potası" ile farklı kültürlerin tek bir tutarlı vatandaşlık anlayışında birleştirilmesine

Türkiye'nin Mülteci Politikası ve AB'nin Ankara ile Gerçekleştirdiği Geri Kabul Anlaşması

Turkey's Refugee Policy and the EU's Readmission Agreement with Ankara

Taha Mawlood¹

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi., Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler ve İstihbarat İncelemeleri Bölümü, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada özellikle Suriye İç Savaşı ile birlikte zirveye ulaşan küresel mülteci sorunun özel bir zemini incelenecektir. Bu kapsamda Türkiye'deki mülteci varlığı detaylı bir şekilde aktarılacak ve bu varlığın Avrupa başta olmak üzere uluslararası boyutta yarattığı etki anlatılacaktır. Etki genel olarak siyasi zeminde incelenecek ve bu yüzden popülizmin yükselişi, Avrupa şüpheciliklerinin güçlenmesi ve İslam karşıtlığının yayılması olarak kategorize edilecektir. Son olarak ise sorunun çözümüne yönelik bir tartışma sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Mülteci, Türkiye, Avrupa, Uluslararası Boyut

ABSTRACT

In this study, a special basis of the global refugee problem, which reached its peak with the Syrian Civil War, will be examined. In this context, the refugee presence in Turkey will be explained in detail and the impact of this presence on the international scale, especially in Europe, will be explained. The impact will be examined on a broad political basis and thus categorized as the rise of populism, the strengthening of Euroscepticism, and the spread of anti-Islamism. Finally, a discussion about the solution of the problem will be presented.

Keywords: Migration, Refugee, Turkey, Europe, International Dimension

odaklanarak yaklaşmıştır. Göç, bu nedenle vatandaşlık ve bir devletin vatandaşlarının sahip olduğu sosyal ve politik haklar ile yakından ilişkilidir. (Çakır 2011).

Uluslararası teoriye bakıldığında ise devletler sınırlarının kontrolünü elinde tutar ve bu nedenle kalıcı olarak kalabilecek göçmenlerin sayısını izleyebilir ve belirleyebilir. Bu eyaletler arasında değişiklik gösterebilir ve bazı bölgelerde sınırlar diğerlerinden daha açıktır. Örneğin 1985'te Avrupa devletleri , Schengen , Lüksemburg'da iç sınır kontrol noktalarını ve kontrollerini sona erdirmek için bir anlaşma imzalamışlardır ve müteakip Avrupa Birliği (AB) göç ve sığınma yasası, Finlandiya, Tampere'deki Avrupa Konseyi tarafından kabul edilmiştir. (Adıgüzel 2019).

Uluslararası göç, dünyanın dört bir yanındaki ülkelerdeki siyasi, politik ve kamusal tartışmaların merkezinde yer aldığından, bu konuşmaların tam olarak kimin hakkında olduğu konusunda bir fikir sahibi olmak önemlidir. Basitçe ifade etmek gerekirse, göçmen doğduğu ülke dışında bir ülkede yaşayan kişidir. Bu kişi, hedef ülkenin vatandaşlığını almış, ordusunda hizmet etmiş, yerli biriyle evlenmiş veya başka bir statüye sahip olsa da sonsuza kadar uluslararası bir göçmen olacaktır. "Göçmen", doğdukları ülkeden başka bir ülkede yaşayanları ifade etmek için evrensel olarak kullanılan bir terim değildir. Sık kullanılan diğer terimler arasında "göçmen", "yabancı doğumlu" ve "uluslararası göçmen" yer alır. "Göçmen" evrensel olarak kullanılan bir terim değildir: Kuzey Amerika'da doğdukları ülkeden başka bir ülkede yaşayanları ifade etmek için yaygın olsa da, sıklıkla kullanılan diğer terimler arasında "uluslararası göçmen", "yabancı doğumlu" ve "göçmen" yer alır (Dearden, 2017). Ulusal istatistik kurumları, göçmen nüfus sayımlarını, başka bir ülkede doğduğunu söyleyen ve/veya başka bir ülkenin vatandaşlığına sahip olan kişilerin sayısına dayandırır. Gündelik kullanımda, "göçmen" herhangi bir yabancı doğumlu kişiye atıfta bulunabilir, ancak Amerika Birleşik Devletleri'nde bazıları teknik olarak "göçmen olmayanlar" olarak kabul edilir . Göçmenler yeni bir ülkede kalıcı olarak kalmayı amaçlarken, göçmen olmayanlar, ister iş gezisinde birkaç günlüğüne, ister mevsimlik işçi olarak birkaç ay, isterse öğrenci olarak birkaç yıl olsun, yalnızca geçici olarak kalırlar. Göçmen olarak kabul edilenler arasında farklı yasal statülere sahip bir dizi insan da yer alıyor. Bu statüler aynı değildir, ancak farklı alıcı ülkeler arasında genellikle karşılaştırılabilir.

Düzensizlik, bireyleri değil, belirli bir zamanda göçmenlik durumlarını ifade eder. Ulusal yasalarda ve politikalarda yapılan değişiklikler, düzenli göçü düzensiz göçe veya tam tersine dönüştürebilir. Göçmenlerin statüleri, yolculukları sırasında ve transit/varış ülkede kaldıkları süre boyunca değişebilmekte, bu da düzensiz göçün ve düzensiz göçmen profillerinin kapsamlı bir resmini elde etmeyi zorlaştırmaktadır. "Düzensiz", "belgesiz" ve "yetkisiz" gibi terimler genellikle birbirinin yerine kullanılır. Düzensiz göç olgusunun, hem insanların belgesiz bir şekilde hareket etmesine veya düzensiz göç akışlarına hem de statüsü herhangi bir noktada belgesiz olabilecek göçmenlere veya düzensiz göçmen stoklarına atıfta bulunduğunu belirtmek önemlidir (IOM 2009: 27).

Mülteciler, savaştan, şiddetten, çatışmadan veya zulümden kaçan ve başka bir ülkede güvenlik bulmak için uluslararası bir sınırı geçen kişilerdir. Arkalarında evlerini, mallarını, işlerini ve sevdiklerini bırakarak çoğu zaman sirtlarındaki kıyafetlerden biraz daha fazlası ile kaçmak zorunda kalmışlardır. Mülteciler uluslararası hukukta tanımlanmış ve korunmuştur. 1951 Sözleşmesinin kilit yasal bir belgedir ve bir mülteci tanımlar: "ırkı, dini, tabiiyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşleri nedeniyle zulme uğramaktan haklı sebeplerle korktuğu için menşe ülkesine dönemeyen veya dönmek istemeyen kişi." (Adıgüzel, 2019)

Tarihsel olarak, halkların veya kabilelerin hareketi her zaman var olmuştur ve biçimleri, gönüllü veya zorunlu göç, göç veya mülteciler gibi çok çeşitli olmuştur (Vals, 2015). Ancak, 2015 yılından itibaren Avrupa'ya gelen mülteci sayısı hızla arttığından, göçmenlik politikası ve hukuk sisteminin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar Avrupa'da ve başka yerlerde aktif olarak yürütülmektedir.

Mülteciler, güvenlik veya sığınma aramak için evlerini terk eden insanlardır. Genelde insanlar şiddet, ekonomik eşitsizlik, baskı, doğal afetler ve diğer zorlu yaşam ve çalışma koşullarından kaçmak için mülteci olmaktadır. İnatçı çatışma bağlamında mülteciler, kaçınılmaz, genellikle uzun vadeli şiddetten ve çatışmanın yol açtığı diğer zor yaşam koşullarından kaçan kişilerdir. Birleşmiş Milletler, mültecileri daha dar bir şekilde "ırkı, dini, milliyeti, siyasi görüşü veya belirli bir sosyal gruba mensubiyeti nedeniyle zulme uğramaktan haklı sebeplerle korktuğu için ülkelerinin dışında bulunan kişiler" olarak tanımlamaktadır.

Çoğunlukla, bir çatışmadan kaçan bir kişiye, uluslararası bir sınırı geçene kadar çok az yardım ulaşır. 1950'de kurulan Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), mültecileri ve yerinden edilmiş kişileri şu şekilde ayırt eder: "Kaçan bir sivil uluslararası bir sınırı geçtiğinde, mülteci olur ve bu nedenle uluslararası koruma ve yardım almaya hak kazanır. Benzer durumdaki bir kişi kendi ülkesinde yerinden edilmişse ve ülke içinde yerinden edilmiş bir kişi haline gelirse, o zaman yardım ve koruma çok daha zordur." (Beinhorn ve Glorius, 2018)

1 Ocak 2002'de Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, dünyada 12 milyondan fazla mülteci olduğunu tahmin etmiştir. Bu mülteci sayısı, 1981'den bu yana 10 milyonun üzerinde nispeten sabit kalmıştır. Bazı mülteciler hayatlarının çoğunu kamplarda geçirmektedir. Örneğin Afganlar, Sovyetler Birliği'nin kendi ülkelerini işgal ettiği 1980'lerin başından beri Pakistan ve İran'daki kamplarda yaşamaktadır.

Mülteciler, bir bölgedeki ekonomik ve/veya siyasi durumun bozulmasının fark edilebilir bir sonucudur. Mülteciler şiddetten, ayrımcılıktan, ekonomik zorluklardan ve siyasi çatışmalardan kaçmaktadır. Bazı açılardan, mültecilerin varlığı bile dünyanın ekonomik ve politik eşitsizliklerinin kanıtıdır, bu nedenle zorlu çatışmaların geçmişte kalması için dünyada birçok değişikliğin gerçekleşmesi gerektiğini kanıtlamaktadır. Albrecht Schnabel'e göre, "Mülteciler ve yerinden edilmiş kişiler, sosyal, politik ve ekonomik istikrarsızlık, insan vahşeti ve büyük insan ıstırabının başlıca göstergeleridir. Bunlar, herkes için temel insani güvenliği sağlamada başarısız olduğumuzun işaretidir." (Ferreira, 2019).

Dış medyaya çok az maruz kalan bölgelerde mülteciler, sorunların yaşandığına dair ilk ipucu olabilir. Çin ve Güney Kore'de bulunan Kuzey Koreli mülteciler, hükümetin her zaman kabul etmediği kısıtları anlatmaktadır. Himalayaları aşmak için hayatlarını riske atan Tibetliler, Çin hükümetinin baskısından bahsetmektedir. Mülteciler, 1979'da Vietnam'dan tekneyle veya 1970'lerin sonlarında ve 80'lerin başında Kamboçya'dan yürüyerek kaçtıklarında, baskıcı hükümetlerin iktidarda olduğu açıktı. Aynı şey yüzmek veya Florida'ya uçmak için hayatlarını riske atan Kübalılar için de söylenebilir.

Mülteciler her zaman siyasi piyon olarak kullanılmıştır. Öyle ki Soğuk Savaş sırasında mülteciler karşı taraf tarafından birer ganimet olarak görülüyordu. Baskıcı Sovyet rejiminden söz eden bir Sovyet ilticacı, Komünizmin bir kişinin siyasi ve ekonomik özgürlüklerini bastıracağına dair Amerikan inancını daha da kanıtlayacaktır. Bugün mülteciler, mültecilerin ülkelerine göç etmesine izin vermek istemeyen güçlü hükümetler tarafından pazarlık fişleri olarak kullanılmaktadır (Mosel ve Smart, 2019). Bunun yerine, diğer hükümetleri mali yardım karşılığında mültecileri kabul etmeye ikna etmeye çalışmaktadır. Mülteciler ve yerinden edilmiş kişiler aynı zamanda Sudan gibi muhalif silahlı grupların yardım amaçlı kaynaklar için savaştığı yerlerde siyasi piyonlardır.

Güncel mülteci krizleri ise ilk akla geleceği şekilde Avrupa merkezlidir. AB krize yabancı değildir. Tarihsel olarak bakıldığında bahsedilmesi gereken ilk kriz, genellikle 'Boş Sandalye Krizi' olarak adlandırılan krizdir. Söz konusu kriz De Gaulle'ün, Ortak Tarım Politikası ve Parlamentonun yetkilendirilmesine ilişkin bir Misyon önerisini protesto etmek için Fransız hükümet temsilcilerinin (o zamanki AET) Topluluk organ toplantılarına katılmalarını askıya alma kararından kaynaklandı. Bu, De Gaulle'ün daha hükümetler arası yaklaşımı ile diğerlerinin AB'nin gelecekteki tasarımına yönelik ulusötesi fikir ile daha çok ulusçu yaklaşım yaklaşımı arasında bir gerilimi tetikledi. De Gaulle'ün amacı, entegrasyon sürecine öncülük etme ve bu arada güçlü bir Fransız etkisini sürdürme çabası olarak alındı (Messiana, 2007).

Günümüzde ise Suriye iç savaşı ile başlayan süreçte ciddi manada büyük bir göç dalgası özellikle Türkiye üzerinden Avrupa'ya doğru gerçekleşmektedir. BM verilerine göre Türkiye şuanda en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke konumundadır. Bu durum Türkiye için ne kadar önemli ise uluslararası siyaset için de bir o kadar önemli hale gelmektedir.

3. TÜRKİYE ÖZELİNDE SURİYELİ MÜLTECİLER

Türkiye-Suriye karşılıklı uyum süreci, geçtiğimiz on yıllarda önemli iç ve dış göçler geçiren bir toplumda dönüşümün yalnızca son aşamasıdır. Türk kimliğinin belirgin bir etnik ve dini rengi vardır. Ancak bu, vatandaşlık kavramıyla yeterince harmanlanmıştır ki, bunu yapmak isteyen Sünni Müslümanların çoğu zaman içinde kolayca dizginsiz bir Türk kimliğine bürünebilir.

Çoğu Türk, tüm Suriyelilerin eninde sonunda Suriye'ye döneceğini umarken, bu ihtimal gerçekçi görünmüyor; Gerçekten de çok sayıda Suriyelinin kalması muhtemeldir. Geride kalmaları konusu Türkiye'de siyasi olarak patlayıcıdır ve Türk hükümeti, mültecilerin uzun vadeli Türk toplumuna entegrasyonunu öngördüğünü kamuoyuna kabul etmekte tereddüt etmiştir. Aslında, Türk liderler, kamuoyunun duyarlılığına boyun eğerek, sık sık tüm Suriyelilerin eninde sonunda Suriye'ye döneceğini ilan etmektedir. Ancak uygulama bunun tam tersi yönde işlemektedir (Zürn, 2019).

Türkiye'deki Suriyeli mülteci krizi, Suriye iç savaşı kadar eskidir. 252 Suriyeli mülteciyi oluşturan ilk grup, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın Suriye genelindeki rejim karşıtı gösterilere verdiği yanıtın şiddete dönüşmesinden sadece haftalar sonra, Nisan 2011'de Türkiye'ye gelmiştir. O zamanlar Suriyeliler Türkiye'ye vizesiz girebiliyorlardı ve Ankara kısa süre sonra mülteciler için açık kapı politikası izleyeceğini açıkladı. Son olarak, Ekim 2011'de ise Türk hükümeti mültecilere "geçici koruma" statüsü verileceğini duyurdu.

Türk liderler başlangıçta mülteci akışının sınırlı ve geçici olacağını düşündüler. 2011'in sonunda, Türkiye sadece 8.000 kayıtlı Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapıyordu ve Suriye'deki durumun kısa bir süreliğine istikrara kavuşmasının ardından birkaç bini eve dönmüştü. Ancak 2012 yılının ortalarında, ateşkes çabalarının çökmesi ve çatışmalardaki artış, yaklaşık dört yıl sürecek bir mülteci akınına tetikledi. Ağustos 2012'de Türkiye, toplam 100.000 Suriyeli'den fazlasını alamayacağını söyledi. Yine de Ekim ayına kadar, mültecilerin sayısı bir zamanlar düşünülemez olan sınırı aşmıştı.

Türkiye, sınırını ve mülteci akışını daha sıkı kontrol altına almak için zaman zaman çaba sarf etti. Örneğin, 2012'de ara sıra sınır kapanışları gerçekleşti. Ancak, 2015 ve 2016'da yüzlerce Türk ve turist ölümüne neden olan bir dizi ölümcül terör saldırısıyla birlikte daha sert tedbirler alındı. 2016'dan önce, Türk hükümeti zaman zaman sınırını kapatmıştı, ancak genel olarak sözde mültecilerin sınır boyunca tüm noktalardan girmesine izin vermişti; bu durum 2016'dan itibaren değişti. Türkiye sınırını sürekli olarak sıkılaştırmaya ve sık sık kapatmaya başladı ve sayısız Suriyeli'yi sınırın diğer tarafında çadır kentlerde ağırladı (Durgun ve Ertuğrul, 2018). Bu sıkılaştırmanın bir unsuru olarak, sınır muhafızlarının güvenlik tehditlerini daha etkin bir şekilde taramasını sağlamak için, Türkiye'ye kara yoluyla giriş yapan Suriyelilerin bunu yalnızca resmi sınır karakolları aracılığıyla yapmalarını şart koşmaya başladı. Bu gerekliliğe uymayanlar, Türkiye'nin yeni politikalarına göre ülkeye yasadışı yollardan girme riskiyle karşı karşıya kalacak ve dolayısıyla Suriye'ye geri dönmekle yükümlü olacaktır.

Türkiye, mülteci sayısını sınırlamak ve mülteci akışının bileşimi üzerinde kontrol sahibi olmak için 2016 yılında başka adımlar da attı. Hava ve deniz yoluyla gelen Suriyelilere yönelik vizesiz politikasına son verdi ve Suriye sınırı boyunca güvenlik bariyeri inşa etmeye başladı. Ayrıca, 2013 tarihli Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nu (YUKK) terörle bağlantılı olduğu veya kamu düzenine başka bir şekilde tehdit oluşturduğu düşünülenlerin sınır dışı edilmesine izin verecek şekilde değiştirmişti. İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre, Ocak 2018 itibarıyla, yerinden edilmiş yaklaşık 1,7 milyon Suriyeli, Suriye-Türkiye sınırının Suriye tarafındaki derme çatma kamplarda yaşıyordu (Durgun ve Ertuğrul, 2018).

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne (UNHCR) göre, 7 Şubat 2019 itibarıyla Türkiye'de toplam 3.644.342 kayıtlı Suriyeli mülteci bulunuyor. Ayrıca, Türkiye'de muhtemelen toplam 4 milyonu aşan yüz binlerce kayıtsız Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Bu mülteciler o zamandan beri sınır bölgelerinin çok ötesine yayıldı ve şu anda Türkiye'nin 81 ilinin tamamında ikamet ediyor. Nitekim, Nisan 2011'den bu yana ülkelerinden kaçan 6,4 milyon Suriyelinin yaklaşık üçte ikisi veya yüzde 64'ü Türkiye'de ikamet etmektedir. Dikkat çekici bir şekilde, Suriye'nin Suriye iç savaşı öncesi sakinlerinin yaklaşık yüzde 15'i şu anda Türkiye'de yaşamaktadır.

Bu çalışmada, “mülteci” terimi, genel olarak Suriye'den Türkiye'de güvenlik aramak için sınırı geçen Suriyelileri ifade etmek için kullanılacaktır. Ancak belirtmek gerekir ki, Türkiye, Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde tanımlandığı gibi, bunların hiçbirini hukuki anlamda “mülteci” olarak kabul etmemektedir. Mültecilerin hak ve yükümlülüklerini belirleyen Cenevre Sözleşmesi, başlangıçta gelecekteki mültecilere değil, yalnızca 1951 öncesi mültecilere uygulandı (Durgun ve Ertuğrul, 2018). Ayrıca, imza sahiplerine tüm mültecilere veya yalnızca Avrupalı mültecilere uygulama seçeneği sunuldu; Türkiye ikincisini tercih etti ve böylece bir “coğrafi sınırlama” oluşturdu. Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1967 ek Protokolü bu zamansal ve coğrafi kısıtlamaları kaldırdı, ancak Türkiye gibi tek Avrupa seçeneğini seçen 1951 imzacılarının bu coğrafi sınırlamaya bağlı kalmaya devam etme hakkını da olarak kabul etti.

İlk başta, Türk yetkililer, Suriyelilerin Cenevre Sözleşmesi haklarına sahip “mülteciler” olduğunu düşünmeden, Suriye'den gelen mültecilerden kesinlikle “misafir” olarak bahsetmeye özen gösterdiler. Ancak Ekim 2011'de Türk hükümeti onları geçici koruma altındaki kişiler olarak kabul edeceğini açıkladı ve “misafir” teriminin kullanımı hem resmi hem de gayri resmi söylemde daha az kullanılmaya başlandı. Türkiye'nin Suriyelileri yönetmek için kendi yapısını oluşturmaya başlamasıyla, Türk yetkililer “mülteci” ve “misafir” terimlerini birbirinin yerine kullanmaya başladı - görünüşe göre artık “mülteci” kullanımlarının Cenevre korumalarıyla karıştırılmasından daha az endişe duyulmaktadır. Türk medyası da Suriyelilerden genel olarak “mülteci” olarak bahsetmektedir (Durgun ve Ertuğrul, 2018).

Ekim 2011'deki geçici koruma rejiminin bir parçası olarak Ankara, Suriye sınırını geçerek Türkiye'de güvenlik aramak için geçen herkesi memnuniyetle karşılayacağını, insani ihtiyaçlarını karşılayacağını ve bu tür insanları geri dönmeye zorlamayacağını taahhüt etti. Ankara, Nisan 2013'te kabul edilen YUKK'nın 91. Maddesi ve Ekim 2014'te yayınlanan Geçici Koruma Yönetmeliği (TPR) ile geçici koruma rejimini resmileştirdi (Durgun ve Ertuğrul, 2018). TPR, tıpkı Cenevre'de olduğu gibi koruma altındakiler için sağlık ve eğitim hakkını içermektedir. ununla birlikte, bazı farklılıklar vardır: Bu belgenin başka bir yerinde tartışıldığı gibi, TPR kapsamında Suriyelilerin ülkede yasal olarak çalışabilmeleri için Türk hükümeti tarafından verilen izinlere ihtiyaçları vardır. Potansiyel olarak önemli bir başka fark da, Türkiye'nin GKY'nin 11. Maddesi uyarınca geçici koruma rejimini toplu olarak veya 12. Madde

uyarınca bireysel olarak sona erdirmeye hakkını saklı tutmasıdır. Dolayısıyla teorik olarak Türkiye, geri göndermeme taahhüdüne rağmen Suriyelileri her an Suriye'ye geri gönderebilir (Durgun ve Ertuğrul, 2018).

2016 yılında Türkiye, terörle bağlantılı geçici koruma bireylerinin sınır dışı edilmesini kolaylaştırmak için YUKK'da değişiklik yapmıştır. Prensip olarak, Cenevre Sözleşmesi'nin mültecilerin "ulusal güvenlik veya kamu düzeni" gerekçeleriyle sınır dışı edilmesine izin veren 32. Maddesi ile uyumlu görünmektedir (Durgun ve Ertuğrul, 2018).

Özetle, Türkiye kendi ulusal hukuku ile Cenevre mülteci tanımına uyan Avrupalı olmayanları kabul etmekle yükümlüdür, ancak 1951 Cenevre Sözleşmesini uygulamadığı için onlara tam teşekküllü mülteci statüsünde bulunanlardan daha az hak tanımaktadır. Bu her halükarda, uluslararası yükümlülükten ziyade ulusal hukuka dayalı bir taahhütten, doğası gereği değiştirilmesi daha kolaydır ve dolayısıyla daha az bağlayıcıdır.

Türkiye'nin sığınma ve göçmenlik konularını ele alma konusundaki yasal ve siyasi çerçevesi, "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu" adlı yeni bir kanunun yürürlüğe girdiği 2014 yılından bu yana önemli değişiklikler geçirmektedir. Bu yasa, "Göç İdaresi Genel Müdürlüğü" (GİGM) adlı yeni bir devlet kurumunun kurulmasını içermektedir. Bugün, GİGM, sığınma konularından resmi olarak sorumlu tek kurumdur. Uygulamada, GİGM, geçmiş yıllarda BM ve çeşitli sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen göçle ilgili çeşitli görevleri kademeli olarak üstlenecektir. GİGM oluşturulup profesyonelleştirilirken, GİGM ile BM arasında bir "devir" durumu mevcuttur.

2011 yılında Suriye mülteci krizi işte önceki başlıkta bahsedilen bağlamda başladı. Suriye ayaklanması Mart 2011'de başladı ve daha Nisan 2011 gibi erken bir tarihte hükümetin misillemelerinden kaçan yüzlerce Suriyeli mülteci Türkiye'nin sınır ili Hatay'a geldi. , bugüne kadar devam ediyor.7 Mayıs 2011'in ortalarından itibaren her ay binlerce Suriyeli gelmeye başladı. Eylül 2011'e kadar, Türkiye'nin yeni ulusal afet müdahale kuruluşu AFAD (2009'da kuruldu), Türk Kızılayı ile birlikte, her biri birkaç bin Suriyeliye ev sahipliği yapan üç farklı ilde yarım düzine mülteci kampı inşa etti.

Türkiye dünyanın en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapıyor. Bu, yalnızca Türk hükümetinin değil, Türkiye halkının da omuzlanması gereken muazzam bir sorumluluktur. Türkiye'deki mülteci nüfusunun çoğu kamplarda değil, ülke genelinde, çoğunlukla kentsel alanlarda ev sahibi topluluklarda yaşıyor. Bu topluluklarda mülteciler apartman kiralarıyla çocuklarını Türk okullarına gönderiyor. Çoğu zaman bir tür insani yardım alsalar da, birçok mülteci ailelerinin geçimini sağlamak için çalışıyor. 3,6 milyon ile Suriyeliler, Türkiye'nin mülteci nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturuyor (Durgun ve Ertuğrul, 2018).

Türkiye'nin ekonomisinin gerilediği ve işsizliğin arttığı bir dönemde, Türkiye'deki Suriyeliler için iklim kritik bir dönüm noktasına ulaştı. Temmuz 2019'da Türk makamları, Suriye mahallelerinde ve metro ve otobüs istasyonlarında geniş çaplı kimlik kontrolleri gerçekleştirdi. Bu kontrolleri, Suriyeli erkeklerin Suriye'deki aktif bir savaş bölgesi olan İdlib vilayetine sürüldüğü bildirilen bir dalga izledi. Türk makamları bu haberleri yalanladı. Türk makamları ayrıca İstanbul'da kayıtlı olmayan Suriyelilerin şehri terk etmelerini ve 20 Ağustos'a kadar kayıtlı olmadıkları takdirde kayıtlı oldukları illere veya başka bir ile taşınmalarını emretti (Zürn, 2019). Bu emir, İstanbul'da işi olanlar ve bireysel durumları birbirine bağlı olanlar için büyük endişe yarattı. Türkiye'deki birçok Suriyeli çalışmasına rağmen, çoğunluğu bunu sömürünün yaygın olduğu kayıt dışı işgücü piyasasında yapıyor. Türkiye, 2016 yılında Suriyeli mülteciler için bir çalışma izni sistemi uygulamaya koydu, ancak izinlerin, genellikle maliyetleri karşılama konusunda isteksiz olan ve bir mülteciyi işe alırken idari engellerle karşılaşan veya sürecin nasıl yürüdüğü hakkında bilgisi olmayan işverenler tarafından talep edilmesi gerekiyor. Sonuç olarak, mültecilerin çoğu küçük tekstil atölyelerinde ve inşaatlarda olmak üzere, düşük ücretli işlerle sınırlandırılıyor (Durgun ve Ertuğrul, 2018). Suriyeli olmayan mülteciler için, Farklı bir çalışma izni sistemine girenler için, daha katı gereklilikler kayıtlı işgücü piyasasına erişimi daha da zorlaştırmaktadır. Ayrıca, 2018 yılında Suriyeli olmayan mülteciler için kayıt sisteminde yapılan bir değişiklikten bu yana, birçok Afgan Türk makamlarına hiçbir şekilde kayıt yaptıramamış ve bu da onları çalışma izni için uygun hale getirememektedir.

Kadınlar Türkiye'deki Suriyeli mülteci nüfusunun yaklaşık yarısını temsil ediyor, ancak işgücü piyasasına katılımları düşük. Gerçekten de, Suriyeli kadınların yalnızca yüzde 15'i kazançlı bir işte çalışıyor ve daha da azı çalışma iznine sahip. Suriyeli kadınlar genellikle çalışmak isterler ve buna ihtiyaç duyarlar, ancak bunu yapamamaktadırlar çünkü kendilerine sunulan işler genellikle fabrikalarda veya atölyelerde kayıt dışı işgücü piyasasında yer almakta ve uzun çalışma saatleri ve düşük ücretler içermektedir. Ayrıca, Suriyeli kadınlar genellikle çocuk bakımı ve ev işlerinin büyük bir kısmını üstlenmekte ve bazı durumlarda eşleri veya diğer aile bireyleri ev dışında çalışmalarına karşı çıkmaktadır.

Suriye iç savaşının tırmanması ve ev sahibi hükümetler üzerindeki artan yük ile BM, Türkiye de dahil olmak üzere Suriye'nin komşu, ev sahibi ülkelerindeki mülteci kriziyle mücadele için zemin hazırladı. Bu amaç, 2012'de başlatılan Suriye Bölgesel Müdahale Planı'nda (bundan böyle RRP olarak anılacaktır) açıkça yansıtılmaktadır. Bu, yalnızca ilgili BM organlarını değil, aynı zamanda uluslararası ve yerel STK'ları da bir araya getiren ve bir çerçeve oluşturan ilk kapsamlı, ülkeye özgü yardım programıydı (Durgun ve Ertuğrul, 2018).

Kamp içindeki mültecilere ek olarak, program ev sahibi toplulukların yanı sıra kentsel mültecilere de odaklandı. RRP'de ev sahibi topluluklardan yararlanmanın ardındaki motivasyon, (kentsel) mülteci ve ev sahibi topluluklar arasındaki gerilimi azaltmak ve uzun süreli yerinden edilme durumunun ev sahibi topluluk üyeleri ve yerel ekonomiler üzerindeki sert etkilerini kabul etmektir. Program uzun vadeli hedefler ve çözümler içermesine rağmen, RRP çoğunlukla mülteci krizinin acil insani sorunlarına yanıt verdi ve daha çok hayat kurtaran yardım ve temel sosyal hizmetler gibi akut acil durum yönetimine odaklandı.

4. TÜRKİYE VE AB PERSPEKTİFİNDE MÜLTECİ SORUNU

2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş ve diğer küresel krizler, milyonlarca insanı komşu ülkelere ve Avrupa'ya kaçmaya zorlamıştır. Suriye, Afganistan, Irak ve Pakistan ve Nijerya gibi daha uzak ülkelere gelen 1 milyondan fazla sığınmacı ve diğer göçmen, 2015 yılında Avrupa Birliği ülkelerine ulaşmış ve bu, bir yılda kaydedilen en fazla sayı olmuştur. Bloğun bu sığınma taleplerine yanıt verme yükünü paylaşacak etkili bir mekanizmadan yoksun olması nedeniyle, güney ve doğudaki Üye Devletler, varışların artması ve 2016'da önemli oranlarda devam etmesi nedeniyle orantısız bir etkiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum on yıllardır süren Avrupa entegrasyonu projesi ve tek sesle konuşabilen tekil bir varlık olarak Avrupa kavramını paramparça etmektedir.

Mart 2016'da Avrupa Birliği, sığınmacıların sayısını sınırlamak için Türkiye ile yüz binlerce göçmenin AB topraklarına ulaşmak için geçiş yaptığı tarihi bir anlaşma imzalamıştır. Anlaşmaya göre Yunanistan'a girmeye çalışan düzensiz göçmenler Türkiye'ye iade edilecek ve Ankara yeni göç yollarının açılmasını önlemek için adımlar atacaktır. Buna karşılık Avrupa Birliği, Türkiye'den gelen Suriyeli mültecileri bire bir yerleştirmeyi, Türk vatandaşlarına yönelik vize kısıtlamalarını azaltmayı, Suriyeli göçmen topluluklar için Türkiye'ye 6 milyar avroluk yardım ödemeyi, gümrük birliğini güncellemeyi ve yeniden düzenlemeyi kabul etmiştir.

Anlaşmanın birden fazla amacı vardır. Öncelikle Avrupa'nın sınırları üzerindeki baskıyı azaltmak ve gelecekteki sığınmacıları ve ekonomik göçmenleri bazen tehlikeli yolculuk yapmaktan caydırmak amaçlanmıştır. Aynı derecede önemli olan, AB Üye Devletlerinin birliğin özüne isabet eden konularda birlik içinde durabileceklerine dair hem dışarıdan hem de blok içinde bir sinyal göndermesidir. Düzenleme, o zamanlar Avrupa'ya göçü yavaşlatmaya yönelik birkaç çabadan sadece biridir. Batı Balkanlar'ın göç yolu üzerindeki kısıtlamalar da aynı derecede dikkate değerdir.

AB-Türkiye anlaşmasına yönelik insan hakları savunucuları ve insani yardım kuruluşlarından gelen önemli ve sürekli eleştirilere rağmen, her iki taraftaki liderler de anlaşmanın temel taahhütlerinin en azından bazı versiyonlarını sürdürmeye ilgi göstermeye devam etmiştir. Ankara'nın geri çekilmeden önce yüz binlerce göçmeni Yunanistan'a almakla tehdit ettiği 2020 baharında yenilenen gerilimler, Avrupa Birliği'nin bir siper olarak doğu komşusuna ne kadar güvendiğini göstermiştir. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen bu ay yaptığı açıklamada, anlaşmanın "geçerli kaldığını ve olumlu sonuçlar getirdiğini" söylemiştir.

2020'deki soğukluğun işaret ettiği gibi, Avrupa Birliği ve Türkiye, coğrafya kadar siyasetle de ayrılmış, rahatsız edici bir ortaklık içinde kalmaya devam etmektedir. Düzenleme, özellikle Türkiye'nin hissettiği hayal kırıklığıyla birlikte yıpranma belirtileri gösterse de, en azından Avrupa için en önemli vaadi tutmuştur. Anlaşmanın bir sonucu olarak, gelen göçmen ve sığınmacıların sayısı düşmüş ve blok bozulmadan kalmıştır. Aralık ayında taahhüt edilen 6 milyar avroluk yardımın sonuncusu ile, düzenlemenin yenilenmesine ilgi yeniden canlanmıştır. Ayrıca zorluklarına rağmen, AB-Türkiye beyanı, Avrupa'nın göç yönetimini komşularına dışsallaştırma stratejisi için bir plan haline gelmiştir.

AB-Türkiye anlaşması, Avrupa'nın insani koruma sorumluluklarından vazgeçmesine izin verdiği için eleştirilmiştir. Yine de Avrupa'daki ve başka yerlerdeki birçok kişi, en azından bazı önlemlerde başarılı olduğunu düşünmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında ülkesine 1 milyondan fazla sığınmacı kabul eden Almanya Başbakanı Angela Merkel, anlaşmanın düzensiz varışları önlemedeki etkinliğine övgüde bulunmuş ve bunun bir model anlaşma olabileceğini öne sürmüştür. Her iki taraftaki liderler, Mart ayında AB'nin üst düzey dış politika yetkilisi Josep Borrell'in "gelecekte, bu türden bir tür anlaşma yapılması gerektiğini" iddia etmesiyle, yenilemeyi tartışmıştır. Türkiye Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakçı, yenilenmesi ve "tekrar ziyaret edilmesi" bir zorunluluktur ve tüm tarafların çıkarınıdır" demiştir.

Erdoğan hükümetinin anlaşmanın temel unsurlarının karşılanmadığını iddia ettiği Türkiye'de başarı daha karışık olmuştur. Avrupa Birliği, 2016 ve 2019 yılları arasında Türkiye'deki Suriyeli mülteciler için insani yardım, eğitim, sağlık, belediye altyapısı ve sosyoekonomik destek için 6 milyar avro sağlamayı kabul etmiştir. Avrupa Birliği, miktarın tamamının tahsis edildiğini ve 4 milyardan fazla olduğunu söylese de Türk hükümeti, devlet hesaplarından ziyade mültecilere hizmet veren kuruluşlara yapılan ödemelerin hızı ve şekliyle ilgili sorunlar olduğunu belirtmektedir. Ayrıca 2020'de Avrupa Birliği, bazı programların 2021'e kadar devam etmesini sağlamak için ek 485 milyon avro sağlamayı taahhüt etmiştir.

Türk hükümeti hoşnutsuzluğunu göstermek amacıyla 2020 baharında göçmenlerin topraklarından geçmelerine ve sığınmacıların bazen zorla geri püskürtüldüğü Yunanistan sınırına ulaşmalarına izin vermiştir. Buna karşılık Yunanistan, sığınma başvurularını bir ay süreyle askıya almış, yasadışı yollardan giren göçmenleri sınır dışı etmiş ve ordusunu sınıra konuşlandırmıştır. Yunanistan yaptığı açıklamada, "Türkiye, göçmen ve mülteci kaçakçılığı ağlarını engellemek yerine bizzat kaçakçı haline geldi" iddiasında bulunmuştur.

AB-Türkiye anlaşması, Avrupa göç yönetimini yönetme konusundaki önemli sorumluluğu Türkiye'ye kaydırması açısından dikkate değerdir. Aynı zamanda Avrupa Birliği'nin bir blok olarak göçe karşı tavrı aldığı ilk örneklerden biridir. Üye Devletler, Arap Baharı'nın yol açtığı daha önceki akınlara ayrı tepkiler verirken, bu anlaşma 28 Üye Devletin tek olarak konuştuğu kapsamlı ve tek tip bir tepkidir.

Anlaşmanın amacı Avrupa-Türkiye uyum dönemini başlatmaksa da bu gerçekleşmemiştir. Erdoğan'ın 2020'de Türkiye'nin Avrupa sınırını geçici olarak yeniden açma hamlesi, hükümetinin Suriye ile Avrupa arasında bir tampon olarak jeopolitik konumundan yararlanmaya istekli olduğunun bir işaretidir.

Avrupa ülkeleri artık büyük sığınma başvuruları ile karşı karşıya kalmasa da 2015-16 krizinin yankıları, bazı politikalarında ve göçe yönelik devam eden yaklaşımlarında görülebilir. Türkiye 2020'de sınırını açtığında, blok, von der Leyen'in kıtanın "kalkanı" olarak adlandırdığı Yunanistan'ı desteklemek için tam güçle ortaya çıkmış ve Yunanistan'a yüz milyonlarca avroluk yardım teklif etmiş ve bir kez daha birleşik bir cephe sunmuştur.

5. SONUÇ

En fazla mülteciye ev sahipliği yapan Türkiye'deki bu devasa varlık uluslararası siyaseti son derece olumsuz etkilemektedir. Zira Türkiye siyasi, ekonomik ve askeri olarak güçlü bir konumda olmasının yanı sıra; jeopolitik olarak da çok değerli bir coğrafyadadır. Dolayısıyla mülteci yığınlarının varlığı Türkiye'nin güçlü bir üyesi olduğu uluslararası düzeni tehlikeli biçimde sarsmakta ve dönüştürmektedir. Bu sorunun çözümü de yine çıkış kaynağı olan mülteci varlığının çözülmesi ile sağlanabilir.

Küresel mülteci krizi, tüm devletlerin üzerinde anlaştığı ve ardından uygulamaya koyabileceği tek bir çözüm bulunmadığı için, sıkışmış bir küresel sorun haline gelmiştir. Elbette mesele tek bir çözüm bulmak kadar basit değildir çünkü bu krizin tek bir nedeni ya da sorunu yoktur. Basit cevap, her türlü çatışmayı ortadan kaldırmak olabilir, ancak bu hiç görülmemiştir ve ihtimal dışıdır. Mülteci krizinin ekonomik ve finansal maliyeti, mültecileri ve ülkeleri belirsizlik içinde bırakan birçok devlet için şaşırtıcı ve karşılanamaz olmaktadır. Ayrıca, mültecilere sığınma hakkı tanınmanın algılanan güvenlik ve iç tehdit riski de bu krize bela olan başka bir konudur.

Tek bir çözüm bulmak neredeyse imkânsız olsa da, mültecilere yardımla ilgili tedavi, barınma, koruma ve maliyetlerle ilgili olarak yapılması gereken çok sayıda fırsat vardır. İhtiyaç duyulan ilkel bir değişiklik, politika ve siyasi açıdan tüm mültecilerin özerkliklerini sınırlayan bir yük olarak görülmesidir. Ünlü Oxford Üniversitesi Zorunlu Göç ve Uluslararası İlişkiler Profesörü ve UNHCR danışmanı Alexander Betts'e göre, prensipte bu değişiklik mülteci krizini iyileştirmenin önemli bir bileşenidir.

Mülteciler bir yük olarak görüldüğünden, değerleri başlangıç ekonomik maliyeti, dini ve kültürel aidiyetleri açısından görülüyor. Bu, kısmen bu kadar çok mültecinin başka bir yere yerleşmek yerine ortalama 5+ yıl boyunca mülteci kamplarında yaşamasının nedenidir (UNHCR, 2017).

Mülteci kampları, "teorik" olarak başarılıdır çünkü acil barınma ve temel ihtiyaçları sağlıyorlar, ancak genellikle mültecilerin eğitim ve istihdama erişimini sınırlayan ıssız yerlerde bulunuyorlar. Bir bütün olarak, mültecilere genellikle çalışma veya hareket özgürlüğü hakkı verilmemektedir; her ikisi de bireyin özerkliğini ve nihayetinde başarısını büyük ölçüde sınırlar.

Betts tarafından teorize edilen bir çözüm -Sığınak: Bozuk Bir Mülteci Sistemini Dönüştürmek- devletlere mültecilere çalışma ve hareket özgürlüğü hakkı tanıma çağrısı yapmaktadır (Betts, 2013). Betts, bu teorisinde Uganda'yı örnek olarak vermektedir. Zira Uganda, mültecilere ekonomiyi canlandıran ve geliştiren çalışma ve hareket özgürlüğü hakkı vermektedir. Uganda'da mültecilerin %99'u başarılı bir şekilde istihdam edilmekte ve mülteciler devlet yardımlarına bağımlı kalmamaktadır. Daha da etkileyici olanı, kendi işinin sahibi olan

mültecilerin çalışanlarının %40'ı Ugandalı'dır. Bu istatistikler, mültecilerin devlet maaşlarına bağımlı hale gelmek yerine çalışmalarına ve kendi geçimlerini sağlamalarına izin verildiğinde ekonomiyi canlandırma ve topluma fayda sağlama potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Mültecileri yük değil varlık olarak görme ilkesindeki bu küçük değişiklik, daha fazla ulusta yetenekler, arzular, ve mültecilerin başarısı büyük ölçüde geliştirilebilir. Dolayısıyla Konstrüktivizmin potansiyel ev sahibi devletler arasında İslamofobi ve yabancı düşmanlığının yayılmasını açıklama şekliyle aynı şekilde, uluslararası alanda mültecilere olumlu bir ışık tutmanın bir yolunu açıklayabilir.

Devlet sistemleri ve devletler, tıpkı realizmin teorize ettiği gibi, başarılarını sağlamak için doğru gördükleri inanç ve ideolojilere bağlı kalarak çok bencil ve sert bir şekilde işlerler. Ancak, bir devletin gerçek kalbi halk olduğu için devletler teori ve kanunlardan çok daha fazlasını içerir. Uluslararası ilişki teorileri, milliyet, cinsiyet, din, sosyoekonomik statü vb. ne olursa olsun insanlığın doğasını ve insanların sahip olduğu ortak bağı kapsayacak şekilde genişlemez. Hükümetler ve devletler, amaçları salt kâr olan işletmeler değildir, çünkü devletin amacı, çalışanlarını ve maliyetini sağlamak her zaman kazanan faktör değildir. Küresel mülteci krizini çözenin etiketlenmemiş ve genellikle görünmez ilkesi insanlıktır. 146 devlet, 1951 Mülteci Sözleşmesi'ni bu ilkeye dayanarak onalmıştır. Zira bu devletler, ihtiyaç anında diğer insanlara, özellikle de mazlumlara yardım sağlama konusunda ortak bir sorumluluğa sahip olduklarını birlikte anlamışlardır.

Mülteciler, devletlerden ve insanlardan çok daha şanslı olan şefkat ve nezaketi hak eden, kesinlikle hain ve çaresiz durumlara düşmüş insanlardır. Örneğin İngiltere'ye yerleşen Somalili bir mülteci olan Warsan Shire, "Su karadan daha güvenli olmadıkça kimse çocuklarını tekneye bindirmez" diye yazmıştır. Bu alıntı, mültecilerin yalnızca bir 'yük' oldukları için sığınma talebinin reddedilmesine neden olan çaresizlikten ciltlerce söz etmektedir (Dearden, 2017). Dolayısıyla başta ülkelerin siyasi grupları olmak üzere toplumsal bir vicdan dönüşümü şarttır.

KAYNAKÇA

1. Adıgüzel, Yusuf. (2019) Göç Sosyolojisi, Nobel Yayınevi, Ankara.
2. Arzheimer, K. (2015), 'AfD: Almanya için nihayet başarılı bir sağcı popülist Avrupa şüpheli partisi mi?', *West European Politics* , cilt. 38, nr 3, s. 535-556.
3. Arzheimer, K., & CC Brening (2019), 'How the Alternative for Germany (AfD) ve seçmenleri radikal sağa saptı, 2013-2017', *Electoral Studies* , nr 60, s. 1-10.
4. Beinhorn, J., & B. Glorius (2018), Mültecilerde Politizasyon Modelleri ve Politika Tepkileri: Almanya Örneği , *CEASEVAL, Ortak Avrupa İltica Sistemi Araştırması*, nr 12.
5. Betts, A. (2013). Kriz göçünün küresel yönetimi. Zorunlu Göç İncelemesi . 17 Aralık 2017'de <http://www.fmreview.org/crisis/betts.html> adresinden alındı.
6. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği. (n). Bir Bakışta Mülteci Rakamları. 17 Aralık 2017'de <http://www.unhcr.org/en-us/figures-at-a-glance.html> adresinden alındı.
7. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği. (n). Suriye Acil. <http://www.unhcr.org/en-us/syria-emergency.html> adresinden 17 Aralık 2017'de alındı
8. Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği. (1992). Mülteci statüsünün belirlenmesine ilişkin usul ve kriterlere ilişkin el kitabı: Mültecilerin statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü kapsamında . Cenevre: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Ofisi.
9. Bush, GW (2001). Başkan Bush Ulusa Sesleniyor. 17 Aralık 2017'de https://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/specials/attacked/transcripts/bushaddress_092001.html adresinden alındı.
10. Creamer, C. (2017). NeoRealism I: Anarşi ve Sürekli Güvensizlik . POL 3835'te sunulan ders: Minnesota Üniversitesi, Minneapolis'te Uluslararası İlişkiler.
11. Creamer, C. (2017). Yapılandırmacı Teori . POL 3835'te sunulan ders: Minnesota Üniversitesi, Minneapolis'te Uluslararası İlişkiler.
12. Çakır, Sabri. (2011) "Geleneksel Türk Kültüründe Göç ve Toplumsal Değişme", *Sosyal Bilimler Dergisi*, 24: s. 129-142.
13. De Wilde, P. (2011), 'Eski siyaset için yönetim yok mu? Avrupa entegrasyonunun siyasallaşmasını analiz etmek için bir çerçeve', *Journal of European Integration* , cilt. 33, nr 5, s. 559-575.

14. De Wilde, P. ve H.-J. Trenz (2012), 'Avrupa entegrasyonunu kınamak: yönetim biçimi çekişmesi olarak Avrupa şüpheliliği', Avrupa Sosyal Teori Dergisi , cilt. 15, n° 4, s. 537-554.
15. Dearden, L. (2017). Almanya, kriz devlet bütçelerini geçtiği için '2016'da mülteciler için 20 milyar avrodan fazla harcadı'. 17 Aralık 2017'de <http://www.independence.co.uk/news/world/europe/germany-refugees-spend-20-billion-euros-2016-angela-merkel-crisis-budgets-middle-east> adresinden alındı. -kuzey-afrika-a7623466.html
16. Dearden, L. (2017). Donald Trump göçmen yasağı: Başkan'ın Hıristiyanlar için planladığı muafiyete rağmen, İŞİD kurbanlarının çoğu Müslüman. <http://www.independence.co.uk/news/world/americas/donald-trump-muslim-ban-immigration-visas-refugees-syria-iraq-terrorism-isis-attacks-most> adresinden 17 Aralık 2017'de alındı. -kurbanlar-a7550936.html
17. Durgun, Ö. ve Ertuğrul, M. (2018). “Düzensiz Göç Hareketlerinin Türkiye Coğrafyası Üzerindeki Dağılımının İncelenmesi”, Social Sciences Studies Journal, 4/19: s. 2452-2459.
18. Ferreira, C. (2019), ' Vox como representante de la derecha radical en España: un estudio sobre su ideología ', Revista Española de Ciencia Política , n° 51, s. 73-98.
19. Gammeltoft-Hansen, T. (2017), “olumsuz ulus markalaşması” olarak mülteci politikası: Danimarka ve Kuzeyliler örneği', K. Fischer & H. Mouritzen'de (Ed.), Danimarka Dış Politika Yıllığı , Danimarka Enstitüsü Uluslararası Çalışmalar, Kopenhag, s. 99-125.
20. Grabow, K. (2016), 'PEGIDA and the Alternative für Deutschland: aynı madalyonun iki yüzü mü?', European View , n° 15, s. 173-181.
21. Grande, E., & T. Schwarzbozl & M. Fatke (2019), 'Batı Avrupa'da Göçü Politize etmek', Avrupa Kamu Politikası Dergisi , cilt. 26, nr 10, s. 1444-1463.
22. Inglehart, R. ve P. Norris (2019), Kültürel Baklash. Trump, Brexit ve Otoriter Popülizm , Cambridge University Press.
23. Kauppi, N. ve H.-J. Trenz (2020), 'Dinamikler (de)politisation in a yükselen Avrupa siyasi alanı ve kamusal alanı', içinde C. Wiesner (Ed.), AB Politizasyonu Yeniden Düşünmek , Palgrave, Basingstoke.
24. Koopmans, R. (1996), 'Batı Avrupa'da ırkçı ve aşırı sağ şiddetin yükselişini açıklamak: şikayetler mi fırsatlar mı?', Avrupa Siyasi Araştırmalar Dergisi , cilt. 30, nr 2, s. 185-216.
25. Koopmans, R., & H. Kriesi (1997), Vatandaşlık, Ulusal Kimlik ve Aşırı Sağın Mobilizasyonu. Fransa, Almanya, Hollanda ve İsviçre'nin Karşılaştırılması , Tartışma Belgesi FS III97-101, Wissenschaftszentrum Berlin.
26. Lakhani, N. (2017). Orta Amerika'nın yaygın şiddeti, görünmez bir mülteci krizini körükliyor. Orta Amerika'nın yaygın şiddeti, görünmez bir mülteci krizini körükliyor. doi:10.1017/cbo9781139568135.003
27. Messina, A. (2007), İkinci Dünya Savaşı Sonrası Göçün Mantık ve Politikası , Cambridge University Press.
28. Mosel, I., & C. Smart (2019), Mültecilere ve Diğer Göçmenlere Yönelik Kamu Anlatıları ve Tutumları. Almanya Ülke Profili , ODI Briefing Belgesi.
29. Schlein, L. (2016). BM: Büyüyen Yabancı Düşmanlığı, Mültecilerin Korumasını Zayıflatıyor. 17 Aralık 2017, <https://www.voanews.com/a/growing-xenophobia-undermining-protection-for-refugees/3534625.html> adresinden alındı.
30. Shakedam, C. (2016). Faşizm-Sanayi Kompleksi: Yabancı Düşmanlığı ve Milliyetçilik Savaş ve Teröre Nasıl Yol Açar. <http://www.mintpressnews.com/fascism-industrial-complex-xenophobia-nationalism-lead-war-terror/215494/> adresinden 17 Aralık 2017'de alındı.
31. Stöss, R. (2010), Wandel'deki Rechtsextremismus , Friedrich Ebert Stiftung, Berlin.
32. Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi -. (2017). 17 Aralık 2017'de <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/asylum.php#> adresinden alındı.
33. Trenz, H.-J. ve M. Grasso (2018). 'Yeni bir refah koşuluna doğru mu? Danimarka refah devletinde dayanışmayı yeniden ele almak', M. Grasso & C. Lahusen (Ed.), Solidarity in Europe. Kriz Zamanlarında Vatandaşların Yanıtları , Palgrave, Basingstoke.

34. Vals, KN (2015). Dünya Siyasetinin Anarşik Yapısı. Uluslararası Politika, 33-51. 17 Aralık 2017, <https://rd.lib.umn.edu/reservesViewer.php?reserve=166957&src=M> adresinden alındı.
35. Wendt, A. (1995). Anarşi Devletlerin Yaptığı Şeydir: Güç Politikalarının Sosyal İnşası (1992). Uluslararası Teori, 129-177. doi:10.1007/978-1-349-23773-9_7.
36. Zürn, M. (2019), 'Karşılaştırılan siyasallaşma: ulusal, Avrupa ve küresel düzeylerde', Avrupa Kamu Politikası Dergisi , cilt. 26, nr 7, s. 977-995.